

Wykorzystanie szkółki kontenerowej do edukacji przyrodniczo-leśnej w Nadleśnictwie Jabłonna

Edukacja leśna w Nadleśnictwie Jabłonna ma miejsce od lat 90. XX wieku w formie systematycznych spotkań z leśnikiem w lesie („zielone lekcje”) oraz w placówkach oświatowych, tj. w szkołach. Jednak szczególny rozwój tej formy aktywności leśników rozpoczął się od 2000 roku, kiedy powstała szkółka kontenerowa w Skierdach. Obiekty zlokalizowane na jej terenie pełnią ważną rolę edukacyjną od 2005 roku.

W programie edukacji przyrodniczo-leśnej przedstawiamy obiekty wykorzystywane na co dzień do specjalistycznej produkcji szkółkarskiej. Ma to na celu zwiększanie świadomości dzieci, młodzieży, a także osób dorosłych m.in. o aspekty powstawania lasu, jego odnawiania, długości życia, następstwa pokoleń, czyli potrzebie i obowiązku dalekowzrocznego planowania gospodarczego przez leśników.

Obiekty, które posiadamy na terenie szkółki są pozbawione barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych:

1. Sala w budynku socjalnym mieszcząca 70 osób wyposażona w sprzęt audio-video, płyty z filmami o gospodarce leśnej, mikroskop, lupa, pudełko do łapania owadów oraz gabloty z owadami, siewkami drzew, próbkami drewna. W sali prowadzimy pierwszą część zajęć (teoretyczną) korzystając z wielu pomocy dydaktycznych, np.: zeszytów „Poznajemy las”, „Leśne zabawy dla najmłodszych”, „Zaproszenie do czystego lasu” oraz filmów dostosowanych do wieku i zainteresowania odbiorcy.
2. Wiata grzybek z miejscem na ognisko i grilliem ze stołami i ławkami na ok. 30 osób.
3. Leśna Izba Edukacyjna „Wczoraj i dziś leśnictwa w Nadleśnictwie Jabłonna”, która powstała w starym budynku kancelarii leśniczego szkółkarza. Zgromadzono w niej stare dokumenty, archiwalne zdjęcia, narzędzia wykorzystywane przez leśników w pracy oraz drewniane przedmioty użytku codziennego. Obiekt ten jest znakomitym uzupełnieniem aktualnie prowadzonej, nowoczesnej gospodarki leśnej opartej na produkcji sadzonek z zakrytym systemem korzeniowym.

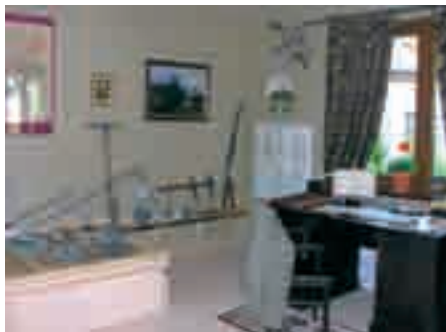
W ramach tematu „Od nasiona, do drzewa”, realizowanego na terenie szkółki po zajęciach na sali, wprowadzających w temat szeroko rozumianego leśnictwa, prezentujemy obiekty szkółkarskie: przechowalnię nasion, hałę siewu, blok cieplarniany oraz pola hodowlane. W każdym obiekcie omówione jest jego znaczenie, budowa oraz rola w powstawaniu nowego pokolenia lasu. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się czas siewów, kiedy można zobaczyć jak działa linia siewu od napełnienia kaset substratem do pierwszego podlewania po zasianiu nasion oraz kielkujących nasion w bloku cieplarnianym. Rosnące na polu hodowlanym malutkie sadzonki pozwalają na porównanie ich wielkości i wieku z 60-letnim drzewostanem rosnącym obok szkółki. Atrakcją dla małych dzieci jest dotykanie małych delikatnych sadzonek sosny i porównywanie ich do małego koperku.

Ponieważ szkółka otoczona jest lasem, następnym etapem po zapoznaniu się z produkcją szkółkarską jest wyjście do lasu. Tuż za ogrodzeniem jest jeszcze jeden obiekt związany z produkcją szkółkarską, a mianowicie zbiornik wodny z budynkiem przepompowni, z którego pobierana jest woda do podlewania sadzonek. Zbiornik ten jest doskonałym uzupełnieniem lekcji przyrody, ponieważ oprócz wielkiej ilości pięknie rechoczących wiosną żab i cacek krzyżówek spotykamy wiele roślin związanych ze środowiskiem wodnym.

Fot. 1. Szkołka „Skierdy” z lotu ptaka (fot. Aeroklub Ziemi Lubuskiej)

Photo 1. Skierdy nursery – aerial view

Fot. 2. Wnętrze izby edukacji leśnej na terenie szkółki w Nadleśnictwie Jabłonna (fot. E. Grzywacz)

Photo 2. Educational room of forest nursery in Jablonna Forest District

Dalszy spacer do lasu wiąże się z możliwością uzupełnienia wiadomości o lesie, a także chwilą odpoczynku i oddechu leśnym powietrzem. Dla małych dzieci jest miejscem zabaw i wybiegania się. Każde zajęcia edukacyjne tradycyjnie kończą się ogniskiem.

Położenie szkółki w bezpośredniej bliskości Stolicy powoduje, że wiele placówek oświatowych chce korzystać z edukacji leśnej właśnie w naszym nowoczesnym obiekcie. W ciągu roku prowadzimy zajęcia dla ok. 1 tysiąca dzieci i młodzieży, w tym dla niepełnosprawnych. Oprócz typowych zajęć edukacyjnych szkółka jest miejscem, gdzie odbywa się wiele innych imprez i uroczystości. Przykładowo w latach 2009-2010 były to: finał „Konkursu Wiedzy o Lesie” organizowany wspólnie z Pałacem Młodzieży w Warszawie; spotkanie integracyjne w ramach Tygodnia Integracji Europejskiej dla niepełnosprawnej młodzieży z siedmiu krajów Europy; XII Mistrzostwa Polski Leśników w Biegu na Orientację, Ogólnopolskie Dni Lasu 2010.

Summary. The use of the container nursery in natural forest education in the Jablonna Forest District. Container nursery of Jablonna Forest District is equipped with several facilities used to conduct the public forest education. Besides the typical lessons in the forest, the children are acquainted with the cycle of development stands. Good location of the nursery in close neighborhood to the capital promotes organization of numerous mass events.

Ewa Grzywacz

Nadleśnictwo Jabłonna

ewa.grzywacz@warszawa.lasy.gov.pl